

2024-10-24
Dnr: UN24.116

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram U2024/01380

Sammanfattning

Utbildningsdepartementet har utsett Lerums kommun till remissinstans för Statens skolverks redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare (U2024/01380).

Statens skolverk har fått i uppdrag av Regeringen att utföra ett förberedande arbete inför införandet av ett nationellt professionsprogram.

Skollagens bestämmelser om ett nationellt professionsprogram träder i kraft den 1 januari 2025. Regeringen avser att i en proposition föreslå att bestämmelserna i skollagen istället ska träda i kraft under hösten 2025. Syftet är att ge Skolverket goda förutsättningar att implementera ett nationellt professionsprogram av hög kvalitet och handlägga ansökningar om meritering effektivt och rättssäkert.

Vid besvarandet av remissen önskar Utbildningsdepartementet framför allt synpunkter på förslaget till förordning om nationellt meriteringssystem för legitimerade lärare och förskollärare inom skolväsendet, avsnitt 3 i redovisningen.

Lerums kommun ställer sig i huvudsak positiv till de förändringar av skollagen som föreslås i kapitel 3 gällande meriteringsnivåer och registrering av uppgifter. Lerums kommun ser det också som positivt att ett tydligt fokus för professionsprogrammet ligger på utveckling av undervisningen och kollegialt lärande.

Lerums kommun anser dock att följande delar behöver förtydligas i förslaget:

- Yrkesgrupper som verkar i skolan
- Innehåll och nivåer i professionsprogrammet
- Tydlighet kring förutsättningar för professionsutveckling på individnivå
- Risk för kvalitetspåverkan i samband med att lärare deltar i meriteringskurser
- Finansiering av professionsprogrammet

Datum

2024-10-24

Om meriteringsnivåer och registrering kapitel 3

Lerums kommun finner det positivt att använda meriteringsnivåer som benämns 1, 2 och 3 för att underlätta tydlighet. Vidare stödjer Lerums kommun Skolverkets förslag att uppnådda meriteringsnivåer ska registreras i samma nationella lärar- och förskolläraryrkesregister som lärar- och förskolläraryrkeslegitimationerna.

Lerums kommun finner det dock ottydligt att vissa yrkesgrupper som berörs i skollagen med pedagogisk utbildning inte tydliggörs och inkluderas. Främst avses då de som verkar som specialpedagoger och speciallärare som Lerums kommun anser bör inkluderas i meriteringssystemet då dessa arbetar undervisningsnära. Det framgår inte tydligt i nuvarande förslag om det ska vara möjligt för dessa professioner att nå de olika meriteringsnivåerna och ta del av de kurser som behövs även om det nämns att det kan finnas behov för kurser som särskilt riktar sig mot dessa. Lerums kommun anser att ett förtydligande är önskvärt för att säkerställa en likvärdighet i bedömningen mellan huvudmän för dessa yrkesgrupper.

Vidare anser Lerums kommun att det bör finnas möjlighet för chefer inom skolsektorn på högre nivåer än rektor, till exempel skolchef, att ta del av relevanta delar av de insatser som gäller professionsprogrammet för rektorer. Även detta kan förtydligas för att underlätta likvärdigheten mellan olika huvudmän.

Innehåll och nivåer

Lerums kommun är positiv till det tänkta innehållet i stort och anser att de nivåer som lyfts är rimliga. Det är också positivt att breddande studier för att ge utökad behörighet ska kunna ingå.

Lerums kommun ser dock en risk med att innehållet kan vara väl teoretiserat i vissa avseenden och menar att utrymme även behöver skapas för kurser som rör än mer undervisningsnära praktik kopplat till ämnen och ledarskap i klassrummet.

Ett uttalat mål är att fler lärare ska bli behöriga för forskarstudier vilket kan riskera att leda till ett visst frånflöde från läraryrket vilket inte enbart är positivt. Det kan därför framöver behöva förtydligas kring vilka incitament som kan finnas för huvudmännen att samverka med lärosäten kring forskarstudier inom ramen för en lärar- eller rektorstjänst.

Om ramfaktorer, deltagande och finansiering

Lerums kommun menar att professionsprogrammet har goda förutsättningar att fungera väl. För att det ska bli så fullt ut är det viktigt att förutsättningarna för deltagande i de olika kurser och utbildningar som kommer att krävas för framförallt meriteringsnivå 1 och 2 finns i tillräcklig omfattning samt att det finns

Datum

2024-10-24

en tydlighet från staten kring vilka förutsättningar som ska gälla med avseende på lärares deltagande, om det är läraren som ska vara tjänstledig eller huvudmannen som ska bereda tid för deltagande inom ramen för arbetstiden, samt hur det ska finansieras. Lerums kommun menar att staten behöver ta ett tydligt ansvar för finansieringen av professionsprogrammet så att det inte påverkar redan befintliga riktade statsbidrag som redan nu används på ett kvalitetshöjande sätt i verksamheten. Professionsprogrammet behöver en separat, tydlig och substantiell finansiering från staten för att den ska uppfylla statens mål med detsamma.

Vidare ser Lerums kommun en risk att ramarna för deltagande riskerar att bli olika hos olika huvudmän och att det är viktigt att det klargörs hur dessa ska se ut.

Lerums kommun ser dessutom en risk för att kvaliteten i verksamheten drabbas negativt då lärares tid behöver läggas på utbildning inom ramen för professionsprogrammet i stället för undervisning och det ur ett kompetensförsörjningsperspektiv kan vara svårt, särskilt för små skolor och huvudmän till exempel på landsbygden såsom vissa skolor inom Lerums kommun, att täcka upp med legitimerade behöriga lärare under den tid ordinarie lärare på deltid eller heltid deltar i kurser inom ramen för professionsprogrammet. Det kan få konsekvenser för kontinuitet och kvalitet över tid och därmed få delvis motsatt effekt än vad programmet strävar mot. Kommer dessutom karriärtjänsterna att med tid kopplas till meriteringsnivåerna finns det också en risk att det är mycket kvalificerade och yrkeskunniga lärare som delvis kan behöva lämna undervisningen för att gå kurser för mertieringsnivåerna. Även detta riskerar att motverka ett av ursprungssyftena med karriärtjänsterna som är att yrkesskickliga lärare till stor del skulle kunna arbeta med undervisning och samtidigt göra karriär som lärare.

Lerums kommun

Egil Gry
Sektorschef
Sektor utbildning
I enlighet med delegationsordning D9a UN23.31

Håkan Stenström
Verksamhetsutvecklare
Sektor utbildning

Lerums kommun
Sektor utbildning
443 80 Lerum
0302-52 10 00
kommun@lerum.se